

UCHWAŁA Nr XXXVI/273/21
RADY MIEJSKIEJ W ŁAPACH
z dnia 26 marca 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Łapy na lata 2021-2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713; zm.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1378) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218; zm.: Dz. U. z 2020 r. poz. 956) Rada Miejska w Łapach uchwala, co następuje:

§1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Łapy na lata 2021-2025.

§2

Traci moc Uchwała Nr XVIII/162/16 z dnia 26 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Łapy na lata 2016-2020.

§3

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Łap.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Sławomir Jan Maciejewski
Sławomir Jan Maciejewski

PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE ŁAPY
NA LATA 2021-2025

Opracował:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach

Łapy, styczeń 2021 r.

Wstęp

Problem przemocy w rodzinie jest problemem interdyscyplinarnym i jako taki zasługuje nie tylko na różnorodny opis teoretyczny, ale przede wszystkim na wypracowanie różnych możliwości jego rozwiązania. Chodzi tutaj o podejmowanie przez jednostki administracji publicznej oraz lokalne organizacje pozarządowe wspólnych wysiłków prowadzących do tworzenia gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie, budowania programów prewencyjnych czy wypracowania właściwych narzędzi do pracy z osobami uwikłanymi w przemoc.

Należy zauważyć, że przemoc nie dotyka jedynie ofiary i sprawcy, jej skutki odbijają się negatywnie na wszystkich członkach rodziny i jest wysoce prawdopodobne, że będą dotkliwie odczuwalne przez wiele pokoleń. Dzieci w dorosłym życiu przejmują agresywne wzory zachowań z rodziny macierzystej. Często dzieci wzrastające wśród przemocy domowej stają się jej ofiarami, gdyż doznają przemocy nie tylko wtedy gdy są bezpośrednio maltretowane lub drastycznie zaniedbywane przez rodziców lub opiekunów. Cierpią i są krzywdzone także wtedy, gdy tylko są świadkami przemocy dorosłych.

Przyczyny stosowania przemocy mogą być różne. Mogą one wynikać z braku więzi emocjonalnych i brutalności w domu rodzinnym, a także z frustracji, stresu, z zaburzeń psychicznych, z uzależnienia a także z ubóstwa. Ponadto przyczyn tego zjawiska można także dopatrywać się w tradycjach, zwyczajach i przekonaniach funkcjonujących w naszym społeczeństwie. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do ujawnienia w związku z tym, że osoby doświadczające przemocy boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Bardzo ważny jest fakt, że „ofiary” i „sprawcy” łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne. Przemoc w rodzinie inaczej zwana przemocą domową może być przyczyną poważnych szkód osobistych, społecznych i zdrowotnych.

Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu a swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w skuteczny sposób przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Gmina Łapy podejmują działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jednym z takich działań jest powołanie i wieloletnie funkcjonowanie Zespołu

Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w ramach którego funkcjonują grupy robocze. Pracownicy socjalni, policjanci, nauczyciele, kuratorzy, pracownicy ochrony zdrowia, pedagodzy szkolni i psychologowie spotykają się w ramach grup roboczych i co trzy miesiące w ramach spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Prezentowany Program opracowano z myślą o ciągłej potrzebie inicjowania wyspecjalizowanych procesów wsparcia społecznego. Głównym jego celem jest realizacja zadań gminnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie- szczególnie poprzez promowanie działań profilaktycznych, wspieranie osób doświadczających przemocy na każdym etapie ich powrotu do normalnego życia, jak również praca ze sprawcami przemocy nad zmianą ich zachowań. Poszczególne segmenty programu zostały opracowane w taki sposób, aby umożliwić, jak najszerszy kontakt ze środowiskiem lokalnym, a szczególnie z rodzinami i podmiotami doświadczającymi przemocy.

Intencją programu jest także dążenie do integracji i aktywizacji specjalistów i instytucji w obrębie poszczególnych jego zadań w celu skutecznej i kompleksowej pomocy ofiarom z jednoczesnym pakietem działań, adresowanych do sprawców.

Rozdział I

Charakterystyka problemu przemocy w rodzinie

1. Definicja przemocy, jej rodzaje, formy i cykle

W literaturze tematu wymieniane są cztery terminy najczęściej używane w odniesieniu do aktów przemocy: „agresja” (aggression), „przemoc” (violence), „przymus” oraz „przemoc o charakterze przestępczym” (criminal violence).

Przemoc domowa, zwana też przemocą w rodzinie, to „zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.”

Ustawa z dnia 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje natomiast przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną,

wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Światowa Organizacja Zdrowia formułuje definicję przemocy, zgodnie z którą jest to „celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu, lub przeciwko grupie, lub społeczeństwu, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie i śmierć, ból fizyczny, zaburzenia rozwoju lub depresję”.

Formy przemocy:

Przemoc fizyczna – wszelkiego rodzaju działania bezpośrednio z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnianie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni.

Przemoc psychiczna – prowadzi do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystuje mechanizmy psychologiczne np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, szantażowanie.

Przemoc seksualna – wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, np. nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia, a także krytykowanie zachowań seksualnych.

Przemoc ekonomiczna – prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego od sprawcy, np. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka.

Zaniedbanie – ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych np. brak opieki i uniemożliwianie zaspokajania podstawowych potrzeb fizjologicznych (związanych ze snem, jedzeniem, higieną).

Wyodrębnić można inny podział przemocy:

Przemoc aktywna – na, którą składają się głównie nadużycia. Nadużycia to opisana wcześniej przemoc fizyczna, psychiczna i seksualna

Przemoc pasywna – rozumiana jako zaniedbanie, zaniechanie opieki

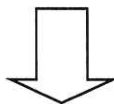
Przemoc gorąca – u jej podstaw znajdujemy furję, czyli dynamiczne i naładowane gniewem zjawisko pęknięcia tamy emocjonalnej, uruchamiające agresywne zachowanie. Furia najczęściej rozładowuje się w aktach bezpośredniej agresji fizycznej i psychicznej. Towarzyszy jej pragnienie wywołania cierpienia i spowodowanie jakichś szkód.

Przemoc chłodna – wydaje się znacznie spokojniejsza, choć czasem jest to spokój pozorny, skrywający silne emocje, ale skutecznie tłumione i kontrolowane. Sprawca sprawia wrażenie spokojnego, zrównoważonego, a w istocie realizuje pewien plan, dąży do osiągnięcia określonego celu. Jest nastawiony na wtargnięcie w psychikę ofiary.

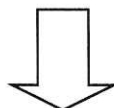
Przemoc w rodzinie najczęściej nie jest jednorazowym zdarzeniem. Zazwyczaj, jeżeli ktoś raz dopuścił się przemocy wobec bliskich osób, może zastosować ją po raz kolejny. Można stwierdzić, że przemoc kształtuje się w oparciu o charakterystyczny schemat, który określa się mianem cyklu przemocy. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker badając kobiety doznające przemocy w rodzinie opisał pewne cykliczne pojawiające się w ich związkach zdarzenia.

Na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy

Faza narastającego napięcia- pierwsza faza, w której sprawca jest zazwyczaj napięty, czepia się o wszystko. Skutkiem tego są drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost **napięcia**. Zaczyna pojawiać się agresja. Energia ofiary jest skoncentrowana na wszystkich możliwych działaniach mogących zapobiec kolejnej awanturze.

Faza ostrej przemocy- druga faza, w której następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, jest gwałtowny. Znajduje w zachowaniu ofiary pretekst dla siebie, wywołuje awanturę używając poza przemocą fizyczną również innych jej form. Niezależnie od tego jak się stara – wściekłość sprawcy coraz bardziej narasta.

Faza miodowego miesiąca- trzecia faza, sprawca okazuje skruchę i miłość zwłaszcza, gdy ofiara ujawni prawdę na zewnątrz. Sprawca zachowuje się tak jak ofiara sobie tego życzy, przeprosza oraz obiecuje poprawę. Do przeprosin sprawca często dołącza prezenty. Sprawca i ofiara zachowują się jak świeżo zakochana para .

2. Podstawy prawne programu

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821)
- Ustaw z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019r. poz. 2277)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 Nr 209 poz. 1245)

Do zadań własnych gminy zgodnie z art. 6, ust. 2 pkt 1-4 ustawy z dnia 29 lica 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Rozdział II

Diagnoza Problemów społecznych na terenie gminy Łapy

1. Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy

Z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łapach korzystało ogółem 1387 rodzin, a liczba osób w rodzinach wynosiła 2028 osób. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie warunkach odpowiadających godności człowieka, a osoby i rodziny korzystające z pomocy są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Analiza rodzin objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łapach w 2020 roku, jako powody przyznania pomocy podaje:

- Ubóstwo: 564 rodzin/1079 osób
- Bezrobocie: 594 rodzin/1289 osób
- Długotrwała lub ciężka choroba: 370 rodzin/717 osób
- Niepełnosprawność: 215 rodzin/384 osób
- Potrzeba ochrony macierzyństwa 177 rodzin/818 osób

- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego: 110 rodzin/365 osób
- Sytuacja kryzysowa: 34 rodziny/93 osoby
- Alkoholizm: 33 rodziny/46 osób
- Bezdomność: 22 rodziny/ 24 osoby

W roku 2020 do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie wpłynęło 46 formularzy „Niebieska Karta –A”, a 38 „Niebieskich Kart- A” wszczynających procedurę „Niebieskie Karty”. Jedna Niebieska Karta została sporządzona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach, pozostałe przez Komisariat Policji.

Dane pokazują, iż Niebieskie Karty najczęściej sporządzała Policja, gdyż to ona jest pierwszą instytucją reagującą na przemoc w rodzinie i wszczynającą procedurę. Następnie o zaistniałej sytuacji informowany jest Ośrodek Pomocy, który zapewnia obsługę organizacyjno- techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i powołuje grupy robocze. Grupy Robocze podczas dokonywania rozeznania w sytuacji rodzin, w których wszczęto procedurę podejmują szereg działań.

Są to m.in. działania polegające na :

- motywowaniu do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- podjęciu terapii małżeńskiej lub rodzinnej,
- przydzielenie asystenta rodziny,
- monitorowanie sytuacji rodziny przez dzielnicowego i pracownika socjalnego,
- kierowanie osób, które nadużywają alkoholu na spotkanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- motywowanie do podjęcia terapii uzależnień
- przeprowadzanie rozmów motywująco- wspierających
- przeprowadzanie rozmów informacyjno- pouczających

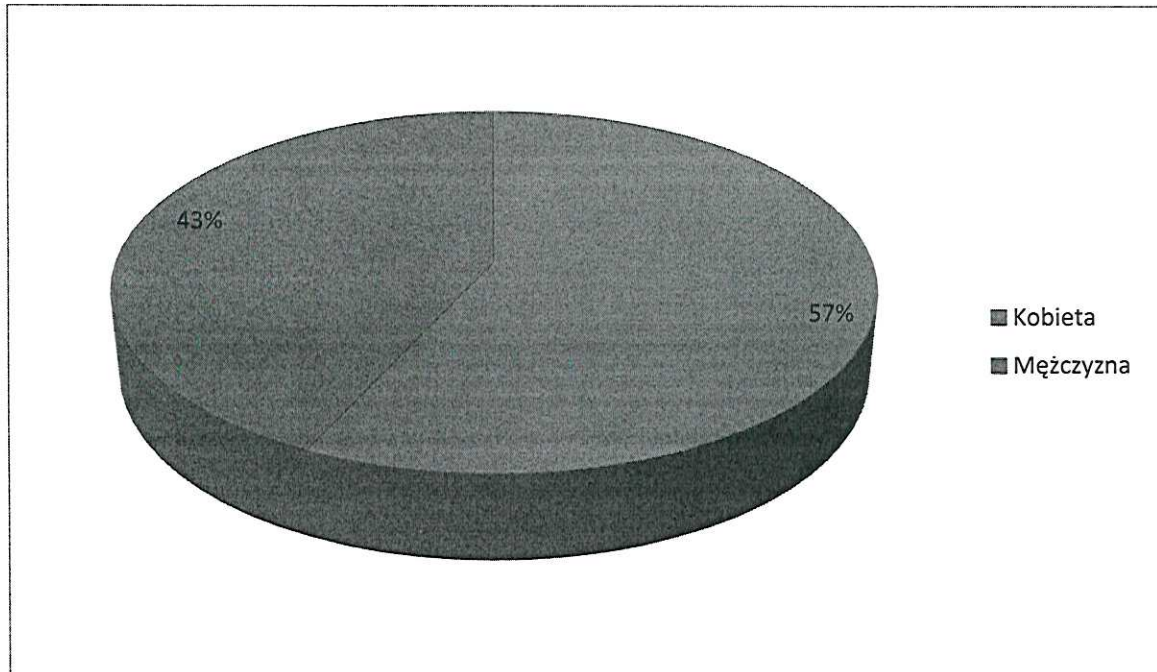
W ramach prac LZI odbyło się w 2020 roku odbyły się dwa posiedzenia i 87 spotkań grup roboczych.

2. Badanie ankietowe mieszkańców

Badanie ankietowe przeprowadzono wśród 100 losowo wybranych mieszkańców Łap i okolic.

Wśród osób biorących udział w ankiecie 57 % stanowią kobiety, 19% mężczyźni.

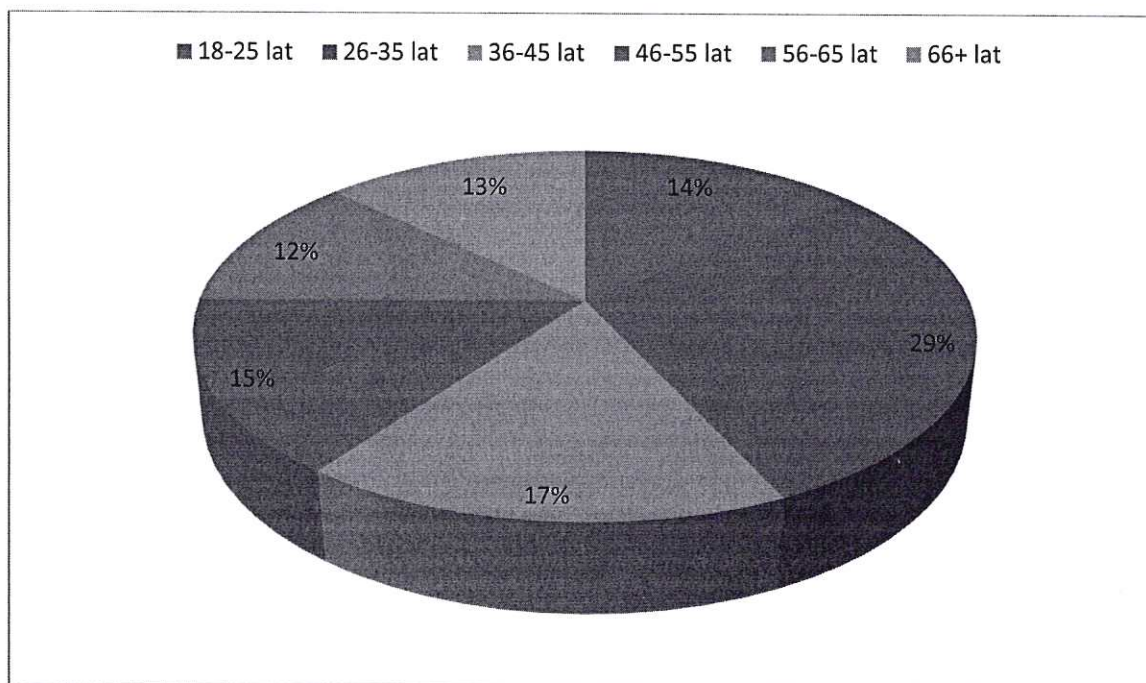
Wykres 1. Płeć

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Struktura wieku kształtuje się następująco, 14% stanowią ankietowani w wieku 18-25 lat, 29% osoby w wieku 26-35 lat, 17% osoby w wieku 36-45 lat, 15% ankietowani w wieku 46-55 lat, 12% osoby w wieku 56-65 lat i 13% wiek 66+.

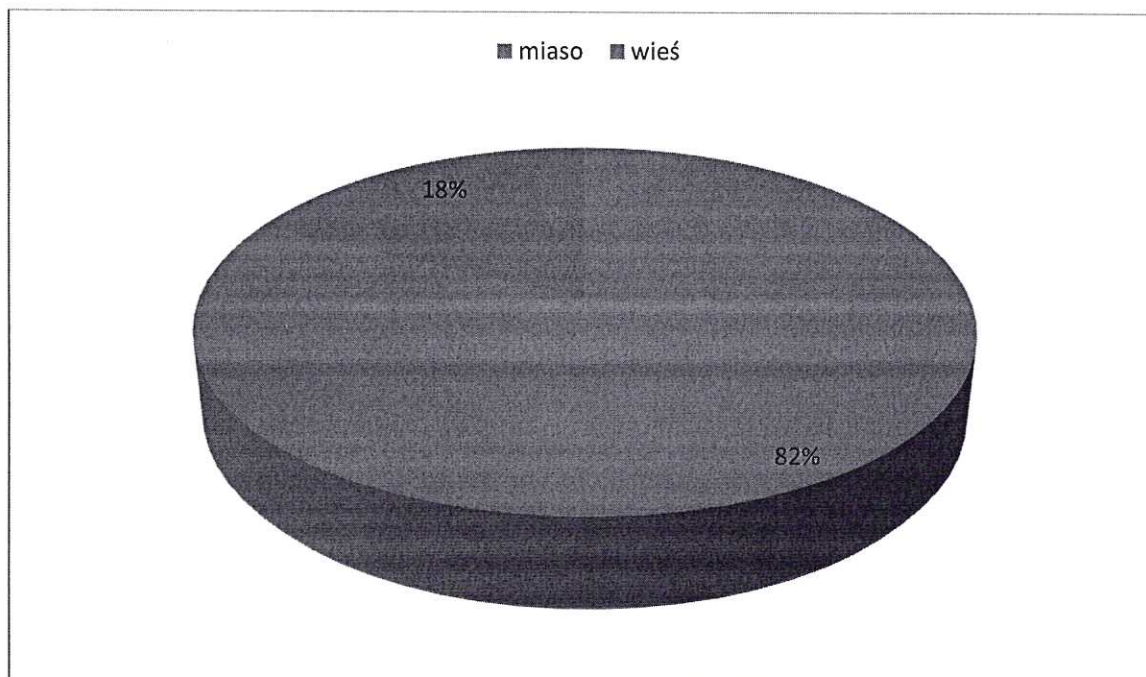
Wykres 2. Wiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Wśród badanych najliczniejszą grupę stanowiły osoby z miasta 82% i 18% osoby ze wsi.

Wykres 3. Miejsce zamieszkania

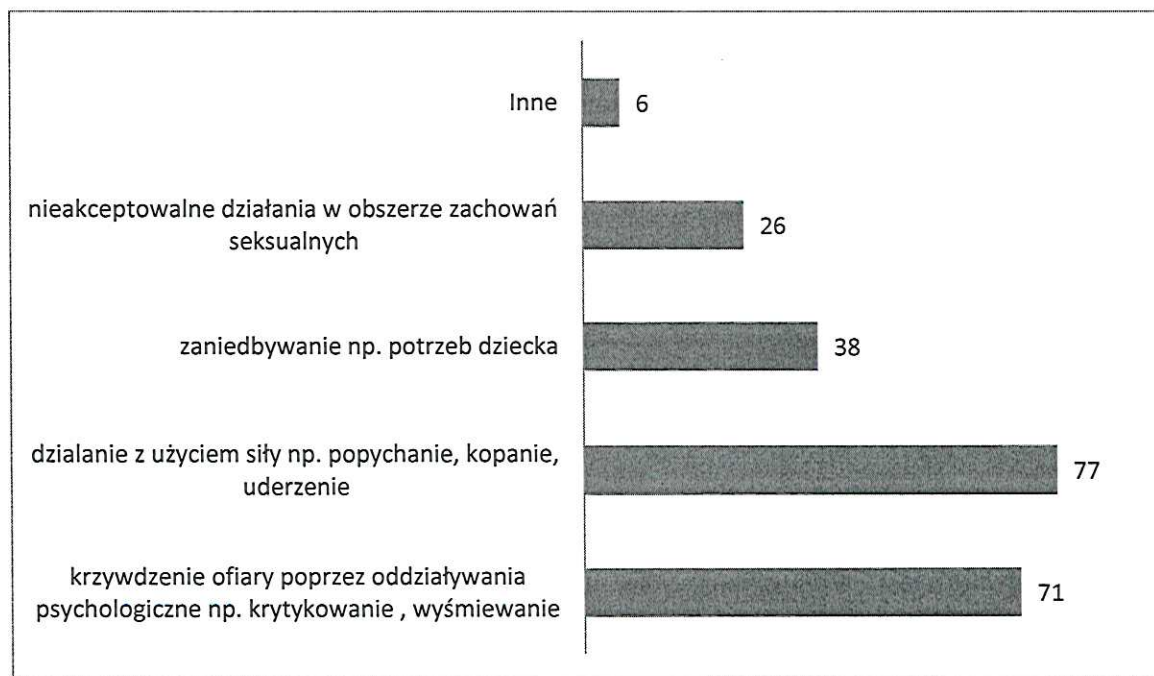
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Według osób biorących w ankiecie na pytanie: Czym w Pana/Pani opinii jest przemoc? (Można było zaznaczyć jedną lub więcej odpowiedzi), 77 osób zaznaczyło działanie z

użyciem siły np. popychanie, uderzanie, kopanie. 71 osób zaznaczyło, iż przemoc to krzywdzenie ofiary poprzez oddziaływania psychologiczne np. poniżanie, krytykowanie, wyśmiewanie. 38 osób uważa, że przemoc to zaniedbywanie np. potrzeb dziecka. 26 osób uważa, że to nieakceptowanie działania w obszarze zachowań seksualnych. Kilka osób jako inne wymienia szkalowanie, ośmieszanie, działania niepożądane przez drugą osobę.

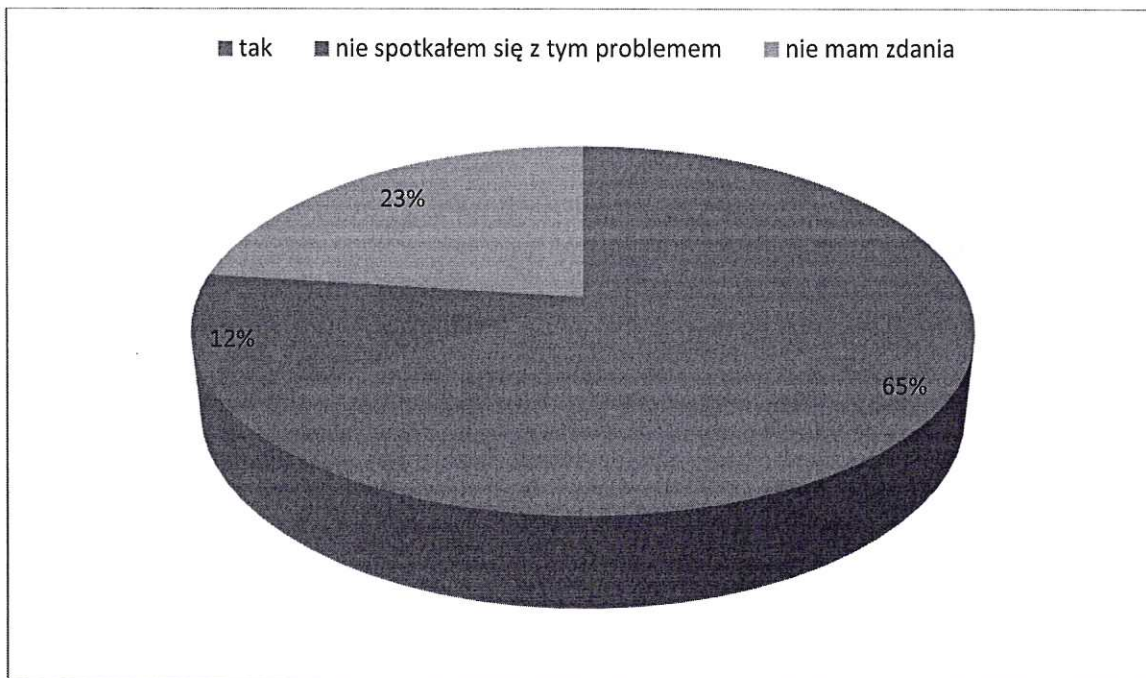
Wykres 4. Czym w Pani/ Pana opinii jest przemoc? (proszę wskazać jedną lub więcej odpowiedzi)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Wśród badanych 65 % uważa, że przemoc występuje na terenie Gminy Łapy, 12% się z nią nie spotkało, 23% nie ma zdania na ten temat.

Wykres 5. Czy w Pana/ Pani opinii na terenie gminy Łapy występuje zjawisko przemocy domowej?

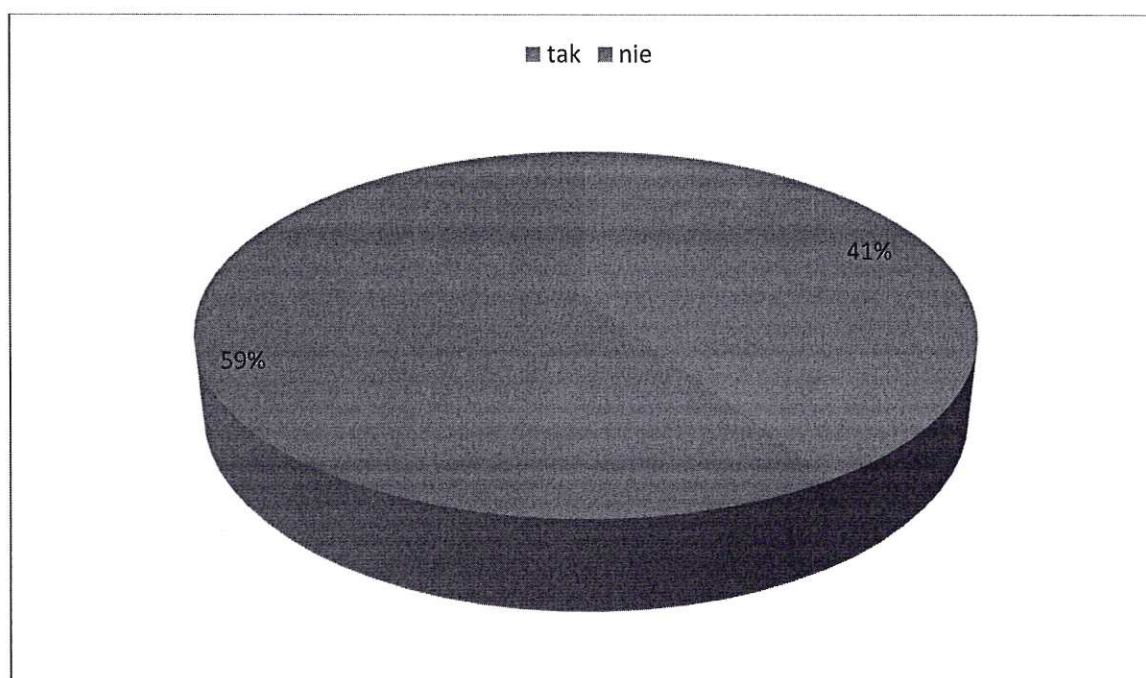

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

W kolejnym pytaniu ankietowani, zostali zapytani „Czy kiedykolwiek byli świadkami przemocy domowej?”

41% udzieliło odpowiedzi twierdzącej, 59 % nie było świadkiem przemocy domowej.

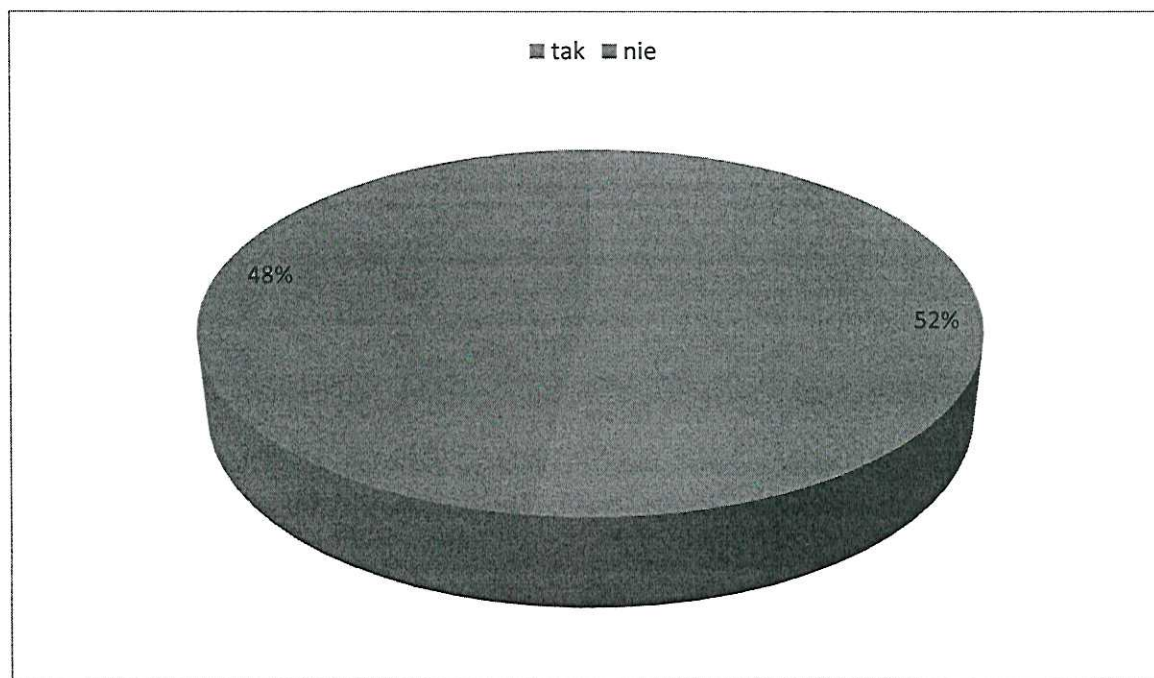
Wykres 6. Czy kiedykolwiek był Pan/ Pani świadkiem przemocy domowej?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Wśród badanych 52% osób twierdzi, iż w sytuacji bycia świadkiem, stosowania przemocy domowej udzieliłoby pomocy osobie jej doznającej, a 48% osób by tego nie zrobiło.

Wykres 7. Czy w sytuacji gdy był by Pan/Pani świadkiem przemocy, próbowałby Pan/Pani udzielić pomocy osobie jej doznającej?

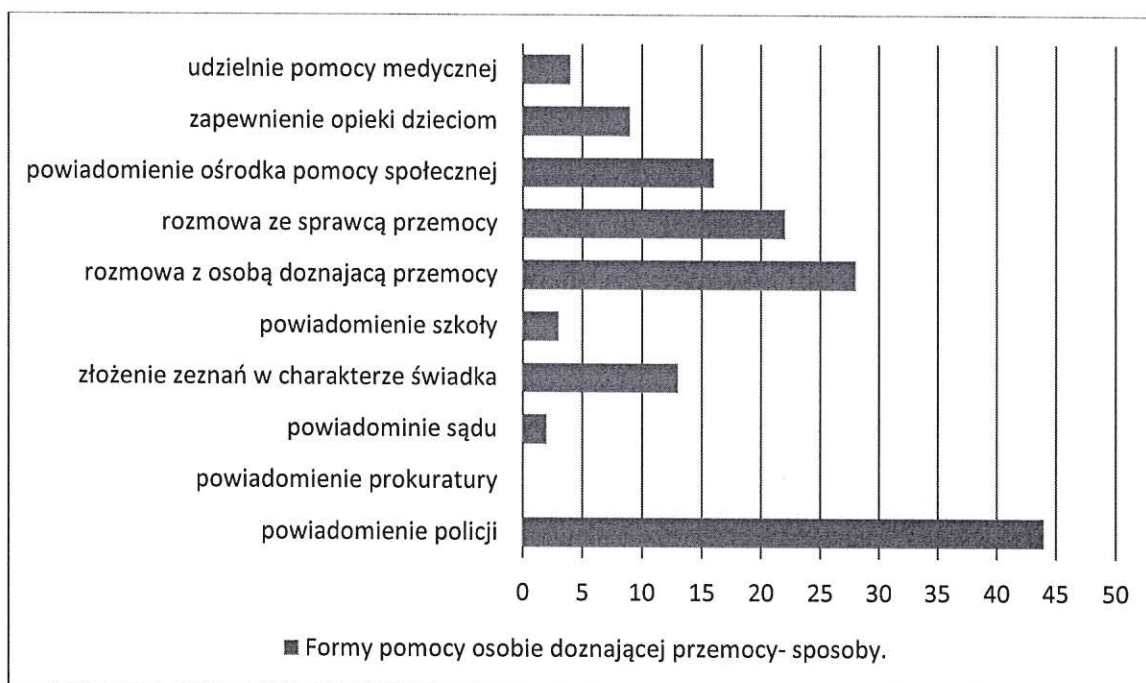

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

W kolejnym pytaniu badani zostali zapytani o formę pomocy osobie doznającej przemocy. Pytanie było wielokrotnego wyboru. Odpowiedzi na pytanie obrazuje poniższy diagram.

Wykres 8. Formy pomocy osobie doznającej przemocy- sposoby.

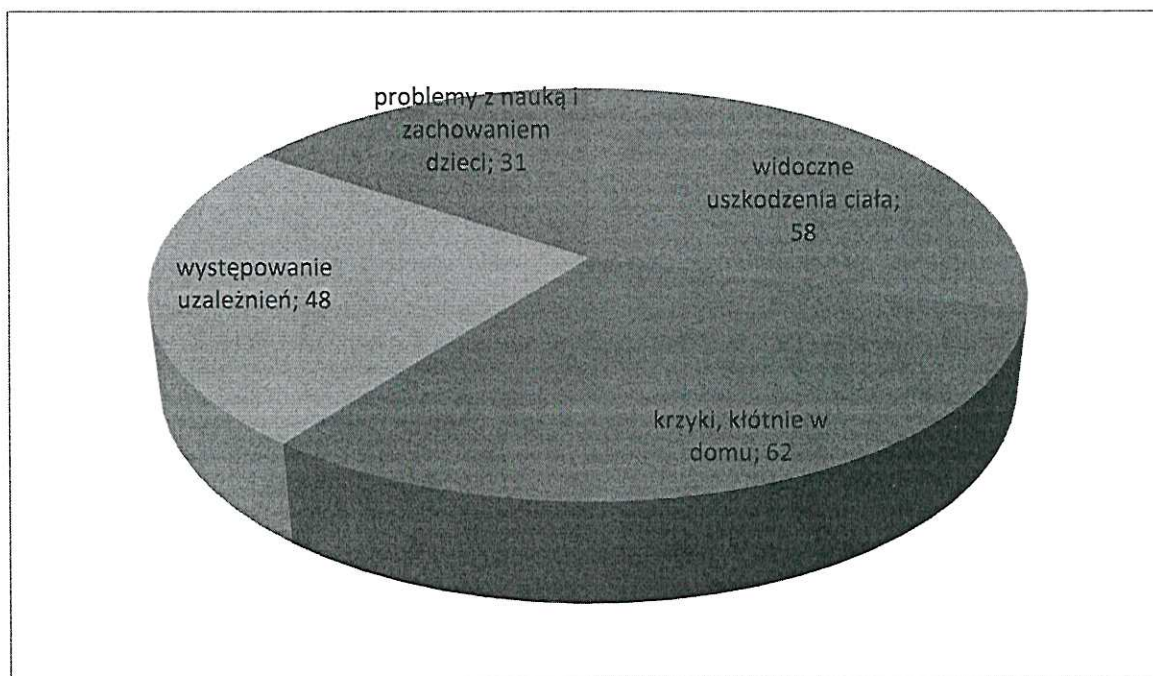

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Respondenci zostali również zapytani o to, jak można rozpoznać, że w danej rodzinie może występować przemoc. Większość osób zaznaczyło kilka odpowiedzi. 62 osoby uważają, że o przemocy w rodzinie świadczą krzyki, kłótnie w domu, 58 osób zaznaczyło odpowiedź widoczne uszkodzenia ciała np. ślady na ciele. Z badanych 48 osób uważa, że to występowanie uzależnień takich jak narkotyki czy alkohol, może świadczyć o występowaniu przemocy w rodzinie. 31 osób wskazało na problemy z nauką i zachowaniem dzieci w szkole.

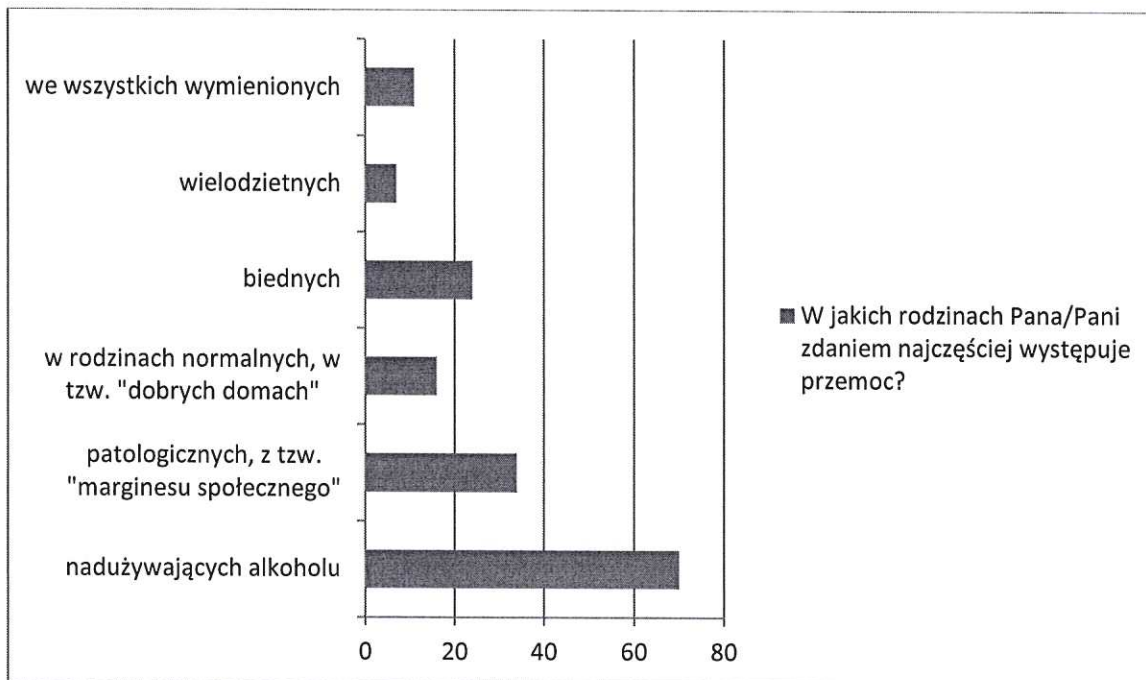
Wykres 9. W jaki sposób, według Pana/Pani, można rozpoznać, że w danej rodzinie może występować przemoc?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Pytanie siódme obrazuje problem typu rodzin w jakich występuje przemoc. Większa część badanych uważa, że są to rodziny w których dochodzi do nadużywania alkoholu- 70 osób, 34 osoby, że są to rodziny patologiczne. Tylko 16 osób uważa, że problem ten może dotyczyć, rodziny z tzw. „dobrych domów”, 24 osoby że rodziny biedne, a 7 osób, iż rodziny wielodzietne.

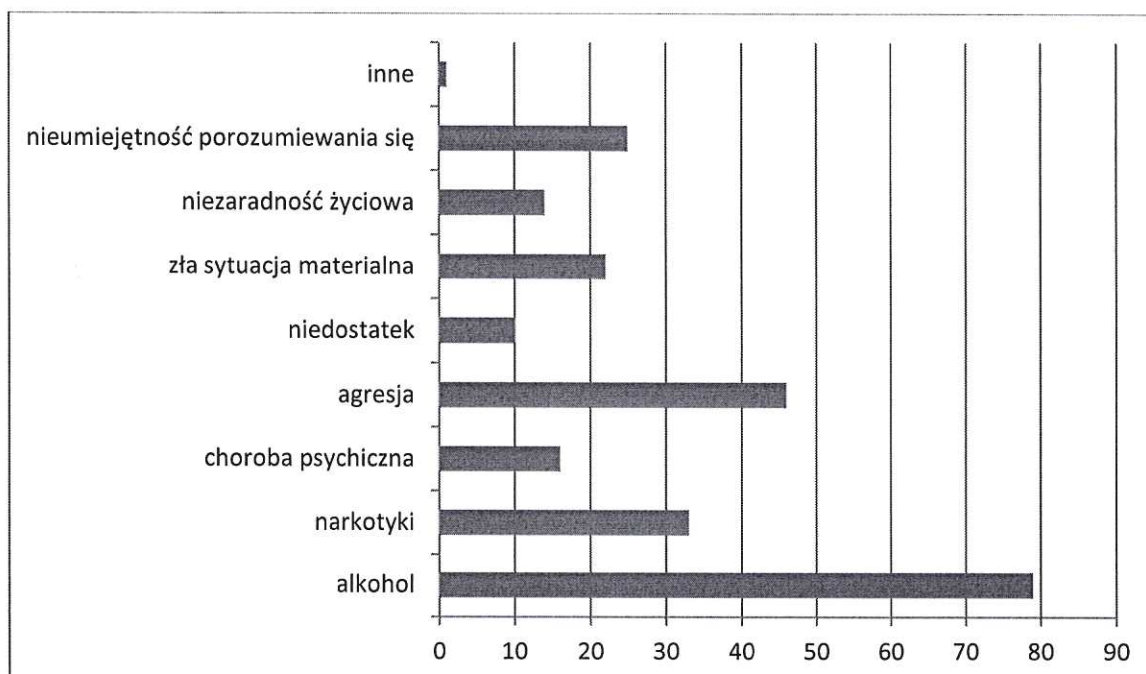
Wykres 10. W jakich rodzinach Pana/Pani zdaniem najczęściej występuje przemoc?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Według wyników, które prezentuje wykres 11 ankietowani za główną przyczynę występowania przemocy w rodzinie uważają: alkohol- 79 osób, narkotyki- 33 osób, choroba psychiczna- 16 osób, agresja- 46 osób, niedostatek- 10 osób, zła sytuacja materialna- 22 osób, niezaradność życiowa- 14 osób, nieumiejętność porozumiewania się- 25 osób, 1- inne- brak akceptacji.

Wykres 11. Przyczyny przemocy w rodzinie

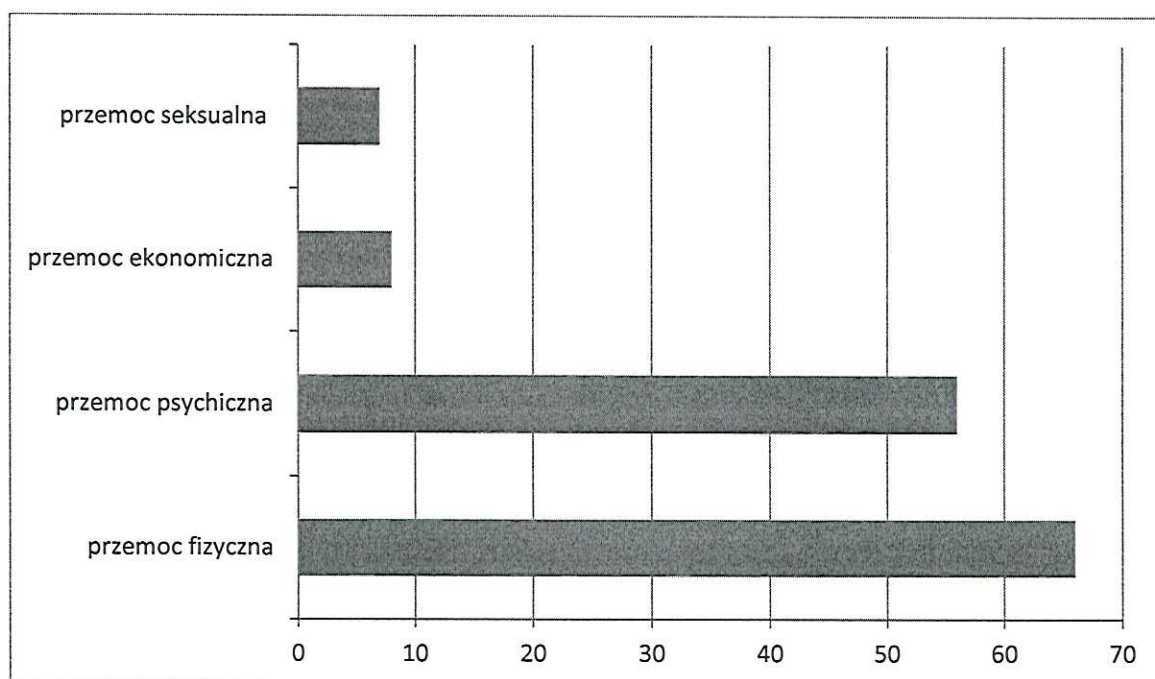

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Zdaniem respondentów najczęściej występującym rodzajem przemocy na terenie gminy Łapy jest przemoc fizyczna- 66 osób, przemoc psychiczna- 56 osób, przemoc ekonomiczna- 8 osób, seksualna- 7 osób.

Wykres 12. Najczęściej występujące rodzaje przemocy.

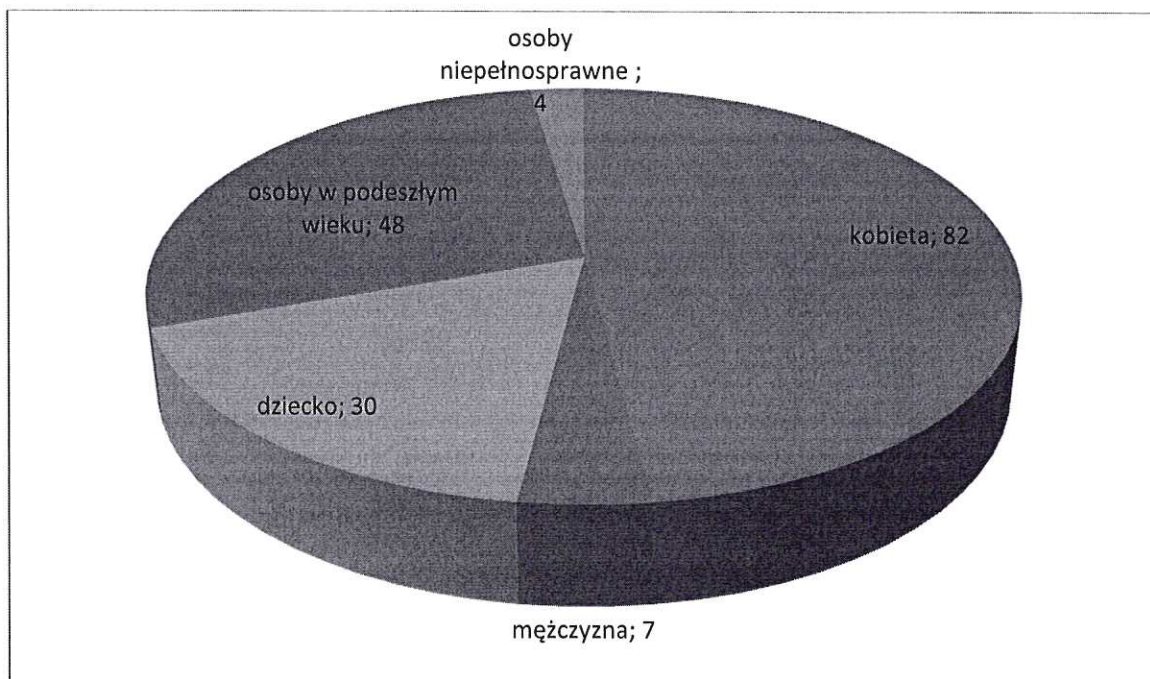

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

W pytaniu 10 ankietowani prawie jednogłośnie stwierdzili, iż w żadnym wypadku stosowanie przemocy i agresji, nie może być społecznie akceptowalne i usprawiedliwione.

Według opinii badanych najczęściej ofiarą przemocy domowej jest kobieta- 82 osób, dziecko- 30 osób, osoba w podeszłym wieku- 48 osób, mężczyzna- 7 osób, osoba niepełnoprawna 4 osób.

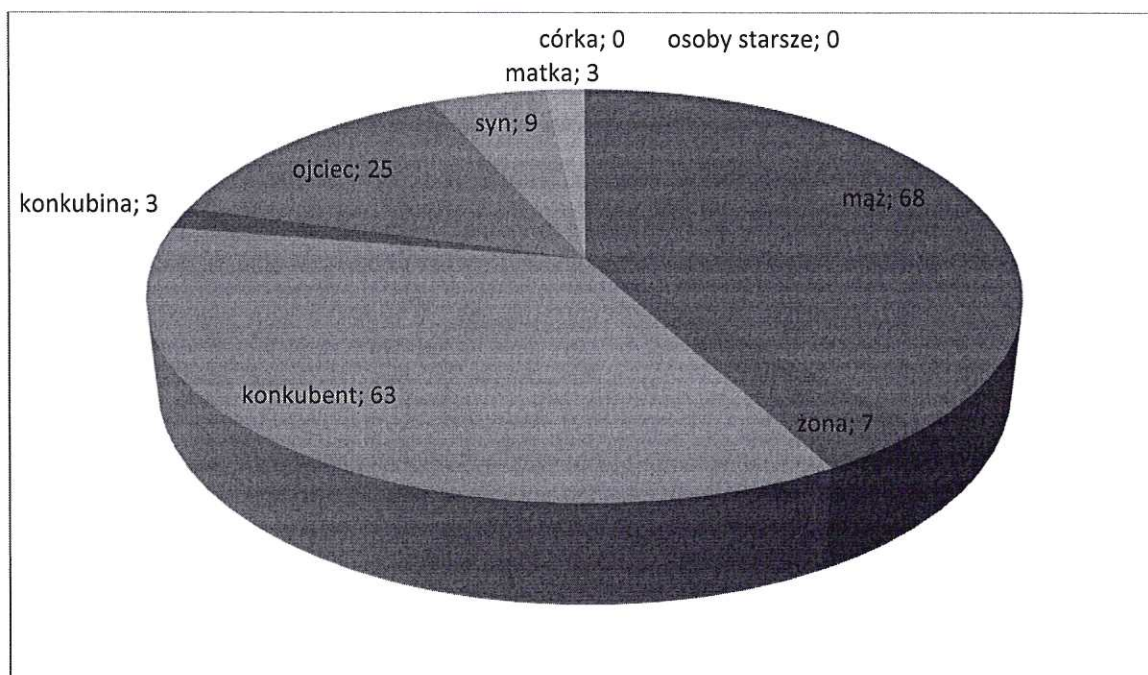
Wykres 13. Osoba najczęściej doznająca przemocy domowej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Kolejne pytanie dotyczyło, osoby stosującej przemoc. W opinii ankietowanych osobą najczęściej stosującą przemoc w rodzinie jest mąż- 68 osób, żona- 7 osób, konkubent- 63 osób, konkubina- 3 osoby, ojciec- 25 osób, syn- 9 osób.

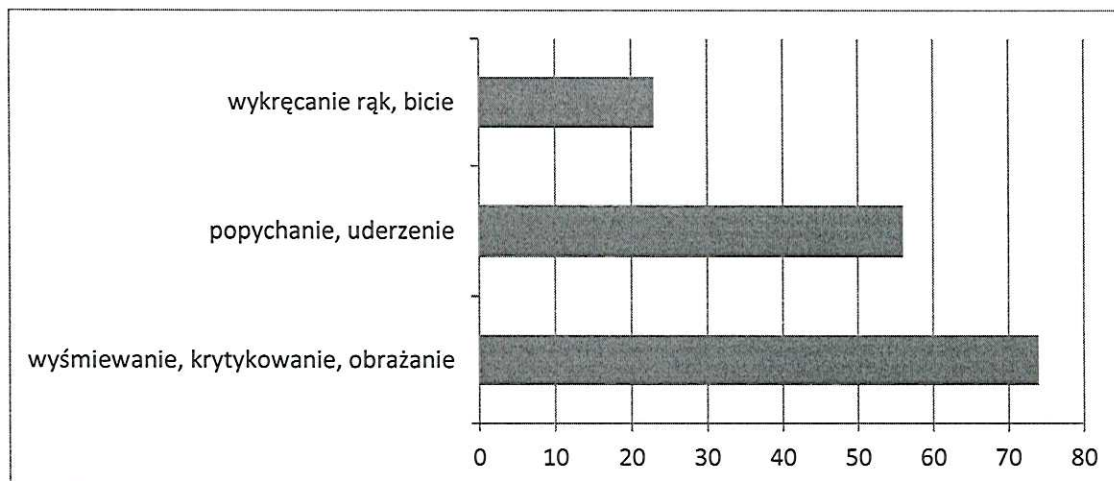
Wykres 13. Osoba najczęściej będąca sprawcą przemocy domowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

W ankiecie zostało również zadane pytanie: „Jakie, Pana/Pani zdaniem, zachowania najczęściej stosują sprawcy przemocy wobec swoich bliskich?” Odpowiedzi na zadane pytanie prezentuje poniższy diagram.

Wykres 14. Najczęstsze zachowania stosowane przez sprawców przemocy wobec swoich bliskich.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

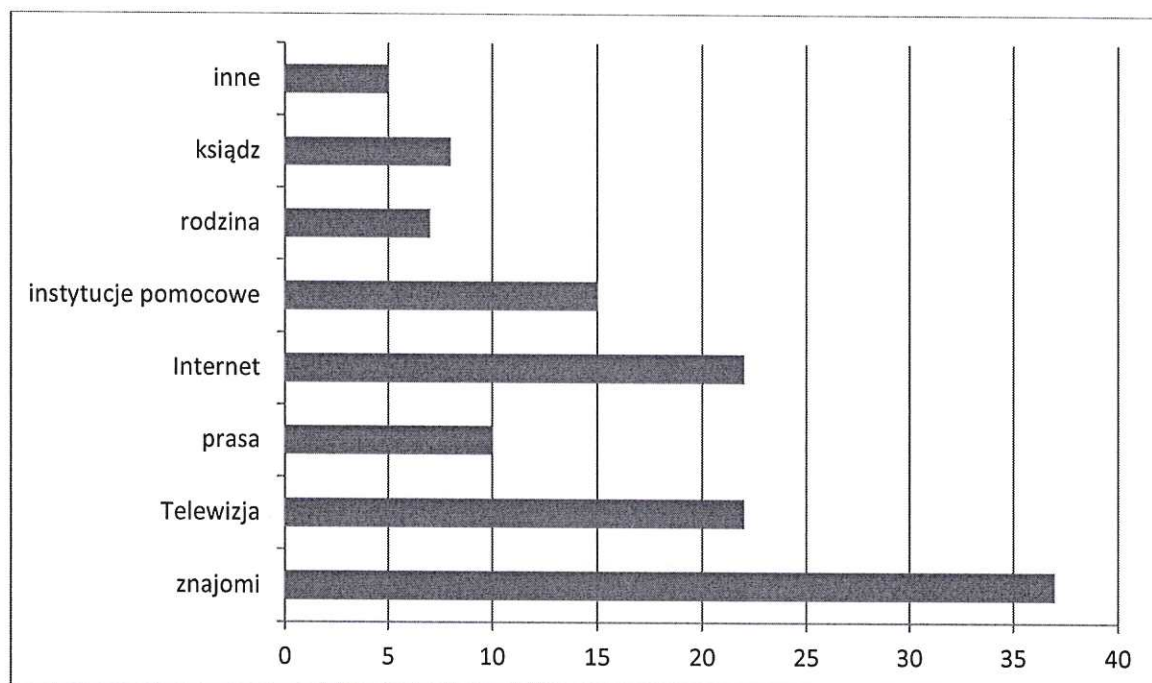
Kolejne pytania dotyczą problemu osób które były ofiarą przemocy w rodzinie. Spośród badanych 17% osób doświadczyło przemocy domowej. Była to przemoc psychiczna i fizyczna. Zdecydowana większość wezwała w takiej sytuacji policję i to właśnie do niej zwróciła się o pomoc.

Druga część ankiety dotyczyła określenia stopnia znajomości procedur w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie. 70% badanych zna instytucje, które udzielają pomocy w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie.

Jako główne źródło wiedzy o miejscach, w których można uzyskać pomoc w przypadku wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie, ankietowani podają: znajomi- 37 osób, telewizja- 22 osoby, prasa- 10 osób, Internet- 22 osób, instytucje pomocowe- 15 osób, rodzina- 7 osób, ksiądz- 8 osób. Młodsza grupa ankietowanych wskazała inne, tj. szkołę, szkolenia.

Wykres 15. Źródła wiedzy o miejscach, w których można uzyskać pomoc w przypadku wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie?

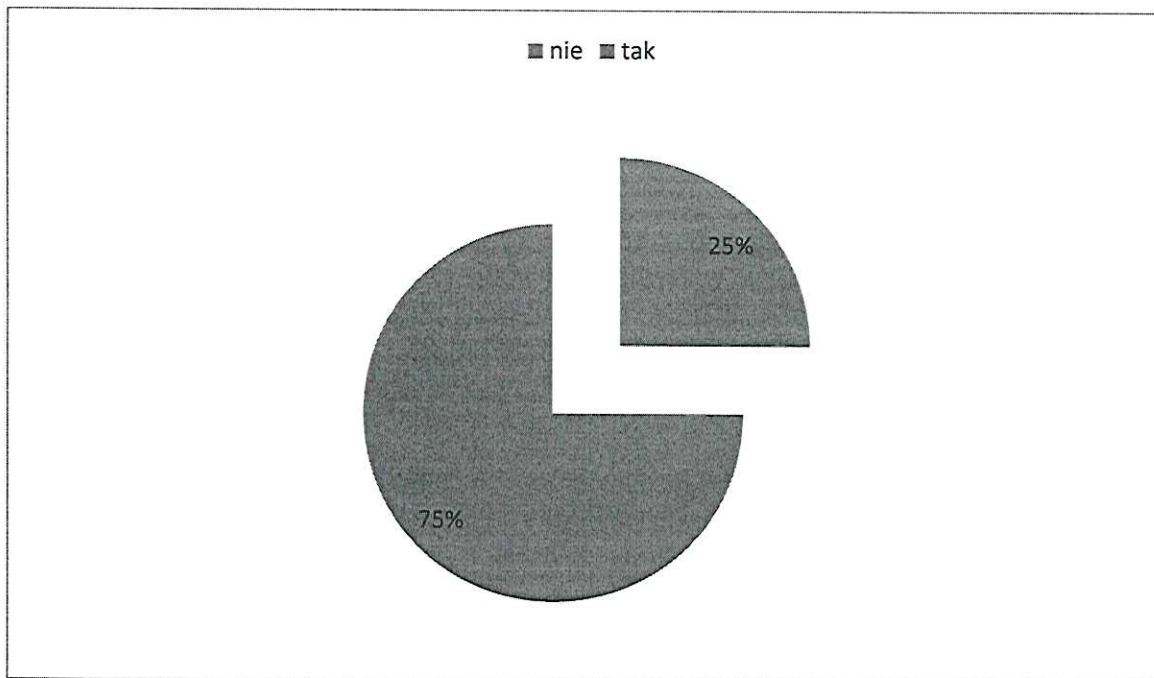

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Na pytanie „Do których instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie zgłosiłaby Pan/Pani fakt jej występowania?” większość badanych bo, aż 78 osób wskazało policję, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej- 38 osób, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie- 17 osób. Inne osoby takie jak terapeuta, psycholog, kurator, lekarz rodzinny czy ksiądz wymieniane były sporadycznie. Świadczy to o dużym zaufaniu społecznym do przedstawicieli Policji i Ośrodka Pomocy Społecznej.

Według wyników które prezentuje wykres 16 ankietowani, aż w 75% słyszeli o procedurze „Niebieska Karta” stosowanej w przypadku występowania przemocy w rodzinie.

Wykres 16. Czy słyszał Pan/Pani procedurze „Niebieska Karta” stosowanej w przypadku występowania przemocy w rodzinie?

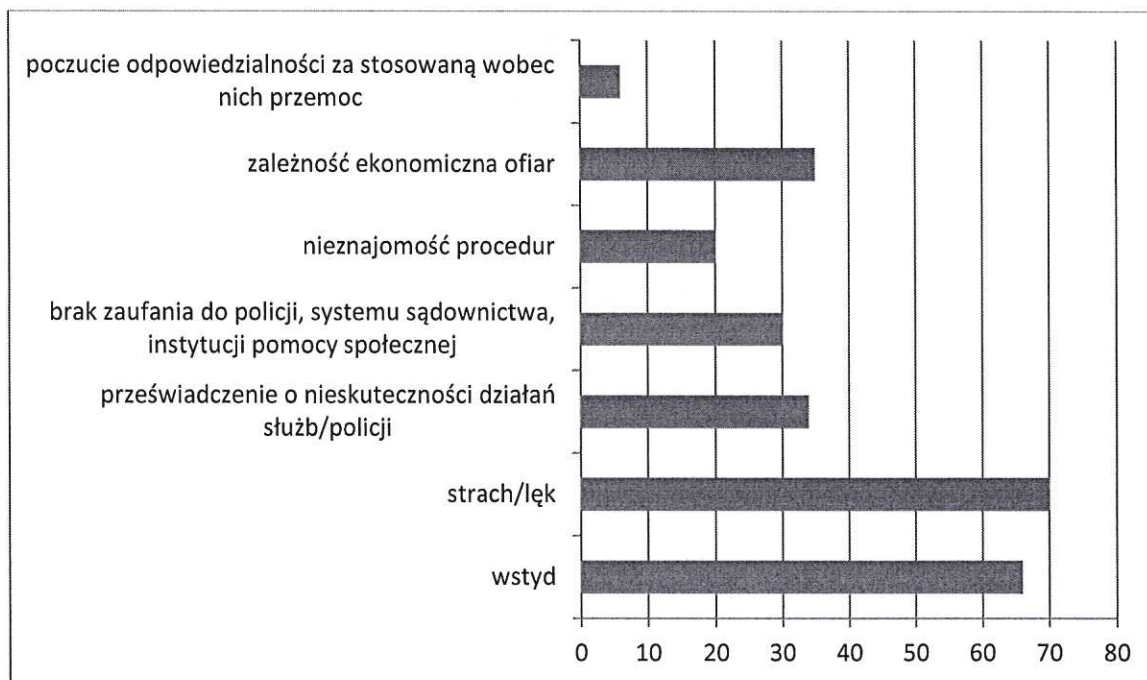
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Pytanie 23 było pytaniem otwartym, badani wypowiedzieli się w kwestii, możliwości jakie daje procedura „Niebieska Karta”. Odpowiedzi były następujące:

- Wzmoczona kontrola
- Pomoc i ochrona ofiar przemocy
- Kontrola nad sprawcą przemocy
- Monitorowanie sytuacji rodziny przez dzielnicowego i pracownika socjalnego
- Pomoc rodzinie pokrzywdzonego
- Spotkania z psychologiem
- Zwiększona kontrola rodzin objętych procedurą NK
- Zwiększa poczucie bezpieczeństwa

Według badanych powodem nie zgłaszania przemocy przez osoby je doznające jest (pytanie było wielokrotnego wyboru), wstyd- 66 osób, strach/ lęk- 70 osób, przeświadczenie o nieskuteczności działań służb- 34 osób, brak zaufania do policji- 30 osób, nieznaną procedur- 20 osób, zależność ekonomiczna ofiar- 35 osób, poczucie odpowiedzialności za stosowaną wobec ich przemoc- 6 osób.

Wykres 17. Co, w Pana/Pani opinii powstrzymuje osoby doznające przemocy od zgłoszenia tego faktu służbom/institucjom działającym w tym obszarze ? (proszę zaznaczyć 1 lub więcej odpowiedzi)

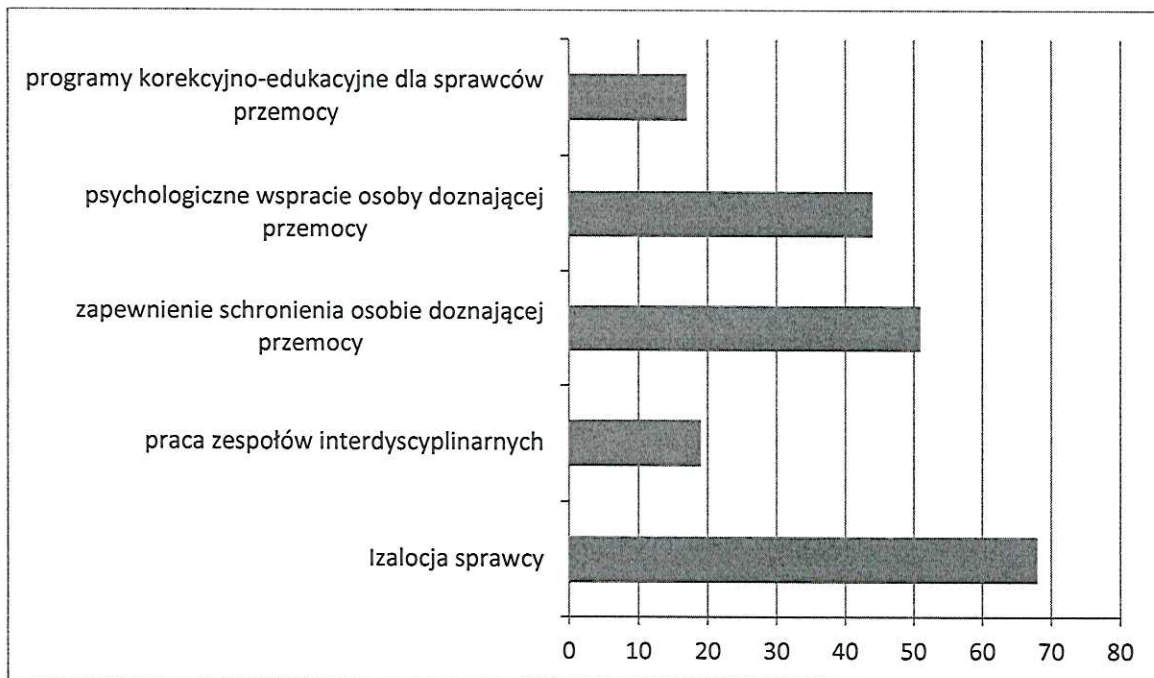
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Respondenci zostali również zapytani o ocenę działań podejmowanych przez gminę Łapy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Tylko 22% ocenia je dobrze, 10% źle, 68% niema zdania.

Ostatnie pytanie ankiety dotyczyło środków, które podnoszą skuteczność zapobiegania przemocy w rodzinie. Odpowiedzi na pytanie obrazuje poniższy diagram.

Wykres 18. Środki podnoszące skuteczność zapobiegania przemocy w rodzinie.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

3. Zasoby lokalne umożliwiające pracę z problemem przemocy w rodzinie

Realizatorami działań interwencyjnych, przewidzianych w Gminnym Programie, są członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego/ grup roboczych. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, powołanego przez Burmistrza Łap, wchodzi przedstawiciele: miejskiego ośrodka pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych i społecznych.

ZADANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO:

- integrowanie i koordynowanie działań w/w podmiotów,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,

4. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - kampanie społeczne: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne nagłaśniające problem przemocy, - zjawisko przemocy rozpowszechnione w mediach, - zaangażowanie oraz dobra współpraca wielu podmiotów: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pedagogów, Policji oraz Ośrodków Zdrowia w działaniach na rzecz dzieci i rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - zapewnienie wsparcia asystenta rodziny - doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz rodziny zwłaszcza uwikłanej w przemoc, 	<ul style="list-style-type: none"> - zjawisko przemocy silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane stereotypy, - brak środków przymusu do udziału sprawców w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych, - brak zainteresowania programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie, - zbyt duża liczba zadań spoczywających na pracownikach socjalnych i dzielnicowych umożliwiającą skuteczną pracę socjalną z rodzinami, - zbyt mała dostępność specjalistów, psychologa, terapeuty rodzinnego, - zbyt mała ilość mieszkań socjalnych, - brak mieszkań chronionych dla osób doświadczających przemocy.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - zmiana postaw społecznych, obalenie mitów i stereotypów o tematyce przemocy, - zwiększenie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie, - stale kształcąca się kadra służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - zmiany prawne umożliwiające skuteczne 	<ul style="list-style-type: none"> - brak konsekwentnych działań w stosunku do sprawców przemocy domowej, poczucie bezkarności osób stosujących przemoc, - zbyt niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, - niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej, - zbyt rozbudowana sprawozdawczość pochłaniająca zbyt wiele czasu osób

formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową.	pomagających,
---	---------------

5. Rekomendacje do działań:

- współpraca w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz innych instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy,
- prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktycznych, uświadamiających o zagrożeniach wynikających z przemocy domowej,
- poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, socjalne,
- prowadzenie kampanii społecznych, oraz tworzenie informatorów informacyjnych o możliwości uzyskania wsparcia,
- podejmowanie działań motywujących osoby stosujące przemoc do uczestnictwa w grupach korekcyjno-edukacyjnych,

III

Cel główny programu i cele szczegółowe

1. Cel główny Programu

Celem głównym programu jest ograniczanie zjawiska przemocy w rodzinie i jego skutków w Gminie Łapy poprzez tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w zjawisko przemocy w rodzinie

2. Cele szczegółowe programu:

Cel szczegółowy 1. Koordynacja działań lokalnych podmiotów

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	-podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa, oraz	-kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy, przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy	- MOPS Łapy - Zespół Interdyscyplinarny - GKRPA - Komisariat	Zadanie stałe realizowanie całorocznie

	<p>zatrzymania przemocy w rodzinie, -a także planowania i realizacji działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb poprzez zadania Zespołu</p>	<p>domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy, -monitorowanie rodzin w których dochodzi do przemocy -zbieranie dokumentacji zgodnie z procedurą "Niebieskiej karty", -analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, składanych do GKRPA pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu a stosowaniem przemocy -występowanie z zawiadomieniami do prokuratora o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art.2 pkt.2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.</p>	<p>Policji w Łapach - placówki oświatowo-wychowawcze - placówki Ochrony zdrowia</p>	
--	--	--	---	--

Cel szczegółowy 2. zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji
2.	-udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i świadkom przemocy	-realizacja procedury Niebieskiej Karty -praca socjalna z rodziną -pomoc socjalna osobom dotkniętym przemocą -udzielanie bezpiecznego schronienia rodzinom dotkniętym przemocą -poradnictwo medyczne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne, socjalne	- MOPS Łapy - Zespół Interdyscyplinarny - GKRPA - Komisariat Policji w Łapach - placówki oświatowo-wychowawcze -placówki Ochrony zdrowia	Zadanie stałe realizowanie całorocznie

Cel szczegółowy 3. Edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Łapy

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji
3.	-upowszechnianie materiałów edukacyjnych	- rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności - dostarczanie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie - umieszczanie informacji na stronie internetowej MOPS w Łapach	- MOPS Łapy - Zespół Interdyscyplinarny - GKRPA - Komisariat Policji w Łapach - placówki oświatowo-wychowawcze -placówki Ochrony zdrowia	Zadanie stałe realizowanie całorocznie

		<ul style="list-style-type: none"> - udział w kampaniach społecznych, które obalają mity na temat przemocy domowej - prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - rozpowszechnianie w lokalnym środowisku informacji o programach korekcyjno-edukacyjnych 		
--	--	---	--	--

Cel szczegółowy 4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji
4.	-poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie, oraz jakości i dostępności świadczonych usług w tym zakresie, poprzez podniesienie	- zapewnienie możliwości udziału w różnych formach doskonalenia zawodowego, których celem jest podnoszenie kwalifikacji, oraz doskonalenie umiejętności osób pracujących bezpośrednio o osobami stosującymi przemoc, jak i osobami jej doświadczającymi	- MOPS Łapy - Zespół Interdyscyplinarny - GKRPA - Komisariat Policji w Łapach - placówki oświatowo-wychowawcze -placówki Ochrony zdrowia	Zadanie stałe realizowane całorocznie

	kwalfikacji kadr			
--	------------------	--	--	--

IV

Adresaci programu

Program skierowany jest do :

- mieszkańcy gminy Łapy w tym osoby zagrożone przemocą w rodzinie,
- osób stosujących przemoc w rodzinie,
- świadków przemocy w rodzinie,
- osób/instytucji zajmujących się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego.

V

Przewidywane efekty realizacji programu

Realizując działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 planuje się osiągnąć następujące efekty:

- stworzenie zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie,
- świadczenie kompleksowej pomocy dla ofiar przemocy i ich rodzin,
- zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy prawnej, jak i poradnictwa specjalistycznego zarówno dla ofiar, jak i sprawców przemocy w rodzinie,
- zmiana postaw mieszkańców Gminy Łapy wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

V

Finansowanie programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 finansowany będzie ze środków własnych Gminy. Może być również finansowany z dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VI

Monitoring i ewaluacja programu

Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring i ewaluację programu będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Monitoring umożliwi analizę w realizacji podejmowanych działań oraz pozwoli na ocenę skuteczności podejmowanych działań. Monitoring odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość jego realizatorów.